

ΚΛΙΣΗ ΡΗΜΑΤΩΝ ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗΣ ΦΩΝΗΣ

- Η υποτακτική σχηματίζεται στους εξής χρόνους: ενεστώτα, αόριστο, παρακείμενο.
- Η υποτακτική ενεστώτα προκύπτει από το θέμα του ρήματος, το **ω/η** (χαρακτηριστικό της υποτακτικής, **ω για τα ο και η για τα ει και ε**) και τις καταλήξεις της οριστικής.
- Η υποτακτική αορίστου είναι όμοια με αυτή του ενεστώτα, με τη διαφορά ότι ανάμεσα στο θέμα και το **ω/η** παρουσιάζεται το χαρακτηριστικό του μέλλοντα, δηλαδή το **σ**.
- Η υποτακτική παρακειμένου σχηματίζεται μονολεκτικά (αναδιπλασιασμός + θέμα + **κ** + υποτακτική του ειμί) ή περιφραστικά (μετοχή του παρακειμένου του ρήματος + υποτακτική του ειμί.)

	ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ	ΑΟΡΙΣΤΟΣ
ΕΝΙΚΟΣ	λύ- ω	λύ- σ-ω
	λύ- ης	λύ- σ-ης
	λύ- η	λύ- σ-η
ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ	λύ- ωμεν	λύ- σ-ωμεν
	λύ- ητε	λύ- σ-ητε
	λύ- ωσι(ν)	λύ- σ-ωσι(ν)

	ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ	ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ
ΕΝΙΚΟΣ	λε-λύ- κ-ω	λελυκώς-κυια-κός ω
	λε-λυ- κ-ης	>> ης
	λε-λύ- κ-η	>> η
ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ	λε-λύ- κ-ωμεν	λελυκότες-κυιαι-κότα ωμεν
	λε-λύ- κ-ητε	>> ητε
	λε-λύ- κ-ωσιν	>> ωσι(ν)

> Στην υποτακτική γάνεται πάντα η αύξηση του αορίστου!!!

ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ ΜΕΣΗΣ ΦΩΝΗΣ

- Η υποτακτική σχηματίζεται στους εξής χρόνους: ενεστώτα, αόριστο, παρακείμενο.
- Η υποτακτική ενεστώτα προκύπτει από το θέμα του ρήματος, το **ω/η** (χαρακτηριστικό της υποτακτικής, **ω για τα ο και η για τα ει και ε**) και τις καταλήξεις της οριστικής.
- Η υποτακτική αορίστου είναι όμοια με αυτή του ενεστώτα, με τη διαφορά ότι ανάμεσα στο θέμα και το **ω/η** παρουσιάζεται το χαρακτηριστικό του μέλλοντα, δηλαδή το **σ**.
- Η υποτακτική παρακειμένου σχηματίζεται περιφραστικά (μετοχή του παρακειμένου του ρήματος + υποτακτική του ειμί.)

	ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ	ΑΟΡΙΣΤΟΣ
ΕΝΙΚΟΣ	λύ- ω μαι	λύ- σ-ω μαι
	λύ- η	λύ- σ-η
	λύ- η ται	λύ- σ-η ται
ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ	λυ- ώ μεθα	λυ- σ-ώ μεθα
	λύ- η σθε	λύ- σ-η σθε
	λύ- ω νται	λύ- σ-ω νται

	ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ
ΕΝΙΚΟΣ	λελυμένος- η- ον ω
	>> ης
	>> η
ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ	λελυμένοι - αι- α ωμεν
	>> ητε
	>> ωσι(ν)

> Στην υποτακτική χάνεται πάντα η αύξηση του αορίστου

ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ

Για να σχηματίσω τον Παρατατικό στα Αρχαία Ελληνικά ακολουθώ τρία βήματα:

1. Χωρίζω θέμα και κατάληξη, για να κρατήσω το θέμα.
2. Κοιτάζω από ποιο γράμμα ξεκινά το ρήμα
 - Αν ξεκινά από σύμφωνο, τότε μπροστά από το θέμα προσθέτω το *ε*, που λέγεται συλλαβική αύξηση
 - Αν ξεκινά από φωνήεν, τότε στη θέση του βάζω ένα άλλο φωνήεν (χρονική αύξηση), σύμφωνα με τον κανόνα:

✓ *ά, αί, έ, ει · ή*

✓ *ό, οί · ώ*

✓ *ι · ί*

✓ *ύ · ύ*

3. Βάζω τις καταλήξεις του παρατατικού!

ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ: αύξηση + θέμα + καταλήξεις

Ο ΑΟΡΙΣΤΟΣ

Για να σχηματίσω τον Αόριστο στα Αρχαία Ελληνικά ακολουθώ τέσσερα βήματα:

1. Χωρίζω θέμα και κατάληξη, για να κρατήσω το θέμα.
2. Κοιτάζω από ποιο γράμμα ξεκινά το ρήμα
 - Αν ξεκινά από σύμφωνο, τότε μπροστά από το θέμα προσθέτω το *ε*, που λέγεται συλλαβική αύξηση
 - Αν ξεκινά από φωνήεν, τότε στη θέση του βάζω ένα άλλο φωνήεν (χρονική αύξηση), σύμφωνα με τον κανόνα:

✓ *α, αι, ε, ει · η*

✓ *ο, οι · ω*

✓ *ι · ι*

✓ *υ · υ*

3. Προσθέτω ένα *-σ-* μετά το θέμα.
4. Βάζω τις καταλήξεις του αορίστου!

ΑΟΡΙΣΤΟΣ: αύξηση + θέμα + σ + καταλήξεις

ΘΥΜΑΜΑΙ:

Όταν προσθέσω το *σ* είναι πιθανό να έχουμε αλλαγές στο θέμα του ρήματος!!!
(θυμήσου στον μέλλοντα!)

Έτσι,

✓ *ττσ · ξ*

✓ *χσ · ξ*

✓ *πτσ · ψ*

Ο ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ

Για να σχηματίσω τον Παρακειμένο στα Αρχαία Ελληνικά ακολουθώ τέσσερα βήματα:

1. Χωρίζω θέμα και κατάληξη, για να κρατήσω το θέμα.
2. Κοιτάζω από ποιο γράμμα ξεκινά το ρήμα
 - Αν ξεκινά από σύμφωνο, τότε μπροστά από το θέμα προσθέτω το αρχικό σύμφωνο μαζί με ένα *ε*.
 - Αν ξεκινά από φωνήεν, τότε στη θέση του βάζω ένα άλλο φωνήεν (χρονική αύξηση), σύμφωνα με τον κανόνα:

✓ *α, αι, ε, ει · η*

✓ *ο, οι · ω*

✓ *ι · ι*

✓ *υ · υ*

3. Μετά από το θέμα προσθέτω το *κ*, που είναι χαρακτηριστικό του Παρακειμένου για την ενεργητική φωνή.
4. Βάζω τις καταλήξεις του παρακειμένου.

ΠΡΟΣΟΧΗ!!!

1. Κάποια ρήματα που ξεκινούν από σύμφωνα σχηματίζουν

διαφορετικό αναδιπλασιασμό από αυτόν που θα περιμέναμε.

Συγκεκριμένα, αντί για τον αναδιπλασιασμό με επανάληψη του αρχικού συμφώνου, παίρνουν απλή συλλαβική αύξηση, δηλαδή το ε!!!

Πρόκειται για τα ρήματα που ξεκινούν από:

ρ	π.χ. ρίπτω· έρριφα (προσοχή: διπλασιάζεται το ρ)
ζ, ξ, ψ	π.χ. ξυλεύω· εξύλευκα
κτ, πτ,	π.χ. κτενίζω· εκτένικα
στρ	π.χ. στρατεύω· εστράτευκα

2. Τα ρήματα που αρχίζουν από

- ✓ χ σχηματίζουν αναδιπλασιασμό κε, π.χ. χορεύω· κεχόρευκα
- ✓ φ σχηματίζουν αναδιπλασιασμό πε, π.χ. φεύγω· πέφευγα
- ✓ θ σχηματίζουν αναδιπλασιασμό τε, π.χ. θύω· τέθηκα

3. Στα ρήματα που είναι σύνθετα με προθέσεις

ο αναδιπλασιασμός μπαίνει μετά από την πρόθεση!!

π.χ. απολύω· απολέλυκα
π.χ. παρασκευάζω· παρασκευάκα· παρεσκευάκα
π.χ. εκστρατεύω· εκεστράτευκα· εξεστράτευκα π.χ.
διαπράττω· διαπέπρατκα· διαπέπραχα
π.χ. καταρρίπτω· καταέρριπκα· κατέρριφα
π.χ. αναλύω· αναλέλυκα
π.χ. προστάτω· προστέατκα· προστέαχα

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΝΑΔΙΠΛΑΣΙΑΣΜΟΥ

α → η	β → βε	ζ → ε	θ → τε
ε → η	γ → γε	ξ → ε	φ → πε
η → η	δ → δε	ρ → ερρ	χ → κε
ι → ι	κ → κε	ψ → ε	
ο → ω	λ → λε		
υ → υ	μ → με		
ω → ω	ν → νε		
	π → πε		
	σ → σε		
	τ → τε		

ΠΡΟΣΟΧΗ!! Για τη μέση φωνή:

ττ + μ · γμ	ττ + τ · κτ
γ + μ · γμ	πτ + τ · πτ
ζ + μ · σμθ	ττ + σθ · χθπτ
+ κ · σμ	+ σθ · φθ
π(τ) + μ · μμ	
β + μ · μμ	
φ + μ · μμ	
ττ + τ · κτ	

	ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ	ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ	ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ
α' εν	λύω	έλυον	λύσω
β' εν	λύεις	έλυες	λύσεις
γ' εν	λύει	έλυε	λύσει
α' πλ	λύομεν	ελύομεν	λύσομεν
β' πλ	λύετε	εύετε	λύσετε
γ' πλ	λύουσι	έλυον	λύσουσι
	ΑΟΡΙΣΤΟΣ	ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ	ΥΠΕΡΣΥΝΤΕΛΙΚΟΣ
α' εν	έλυσα	λέλυκα	ελελύκειν
β' εν	έλυσας	λέλυκας	ελελύκεις
γ' εν	έλυσε	λέλυκε	ελελύκει
α' πλ	ελύσαμεν	λελύκαμεν	ελελύκεμεν
β' πλ	ελύσατε	λελύκατε	ελελύκετε
γ' πλ	έλυσαν	λελύκασιν	ελελύκεσαν

ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΑ

ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ	ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ	ΑΟΡΙΣΤΟΣ	ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ
λύειν	λύσειν	λύσαι	λελυκέναι

ΜΕΤΟΧΕΣ

ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ	ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ	ΑΟΡΙΣΤΟΣ	ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ
λύων	λύσων	λύσας	λελυκώς

ΜΕΣΗ ΦΩΝΗ - ΟΡΙΣΤΙΚΗ

	ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ	ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ	ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ
α' εν	λύομαι	ελύομην	λύσομαι
β' εν	λύη	ελύου	λύση
γ' εν	λύεται	ελύετο	λύσεται
α' πλ	λυόμεθα	ελυόμεθα	λυσόμεθα
β' πλ	λύεσθε	ελύεσθε	λύσεσθε
γ' πλ	λύονται	ελύοντο	λύσονται
	ΑΟΡΙΣΤΟΣ	ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ	ΥΠΕΡΣΥΝΤΕΛΙΚΟΣ
α' εν	ελυάμην	λέλυμαι	ελελύμην
β' εν	ελύσω	λέλυσαι	ελέλυσο
γ' εν	ελύσατο	λέλυται	ελέλυτο
α' πλ	ελυάμεθα	λελύμεθα	ελελύμεθα
β' πλ	ελύσασθε	λέλυσθε	ελέλυσθε
γ' πλ	ελύσαντο	λέλυνται	ελέλυντο

ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΑ

ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ	ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ	ΑΟΡΙΣΤΟΣ	ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ
λύεσθαι	λύσεσθαι	λύσασθαι	λελύσθαι

ΜΕΤΟΧΕΣ

ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ	ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ	ΑΟΡΙΣΤΟΣ	ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ
λυόμενος	λυσόμενος	λυσάμενος	λελυμένος